

XIV Międzyszkolna Liga Przedmiotowa Płock 2008

Zadania konkursowe z j. polskiego dla klasy V

Opracowanie: mgr Magdalena Wolińska
mgr Teresa Woroniecka
Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika
w Radzanowie

„Grecja – antyczna przygoda”

Informacja dla ucznia:

Przystępujesz do rozwiązania testu konkursowego.

- Podane teksty i polecenia czytaj bardzo dokładnie.
- W pytaniach zamkniętych zakreśl znakiem **X** **jedną prawidłową** odpowiedź.
- Staraj się nie popełniać błędów, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
- Do pytań otwartych odpowiedzi zapisuj w wyznaczonych miejscach.
- Do niektórych pytań zamieszczone są ilustracje.
- Na wykonanie wszystkich zadań masz 90 minut.
- Pracuj spokojnie i uważnie.

Powodzenia!

Tekst do pytań 1 – 7. Przeczytaj go uważnie.

AKROPOL ATEŃSKI

Słowo akropol oznaczało w starożytnej Grecji warowny gród, siedzibę władcy. Akropol położony był zawsze na wzgórzu. Akropole przekształcano często w ośrodki kultu z licznymi świątyniami.

Najpiękniejszy i najsłynniejszy jest Akropol Ateński w stolicy Grecji z ruinami Partenonu – świątyni Ateny. Zbudowana została ona w latach 448 – 432 p.n.e., na miejscu dwóch starszych świątyń, przez architekta Iktinosa. Dekoracje rzeźbiarskie wykonało wielu artystów pod kierunkiem Fidiasza. W 1687r. świątynia została zniszczona wskutek eksplozji podczas oblężenia Aten. W 1802r. lord Elgin wywiózł znaczną część ocalałych rzeźb Partenonu do Anglii.

/Mała Encyklopedia Kultury Antycznej, W-wa 1988, s.26, s.596/

1. Dekoracje w świątyni Ateny wykonane zostały przez:

A) Fidiasza	C) Iktinosa
B) różnych artystów	D) Elgina

2. Atena to postać:

A) legendarna	C) mityczna
B) baśniowa	D) historyczna

3. Powyższy tekst to:

A) baśń	C) mit
B) legenda	D) tekst popularnonaukowy

4. Który gatunek literacki w największym stopniu związany jest z prawdą historyczną:
- A) baśń
B) bajka
C) legenda
D) mit
5. Słowa „najpiękniejszy i najszynniejszy” dotyczą:
- A) Partenonu
B) Akropolu Ateńskiego
C) ośrodka kultu
D) Fidiasza
6. Wyrazy takie jak Grecja, Fidiasz, Partenon piszemy wielką literą, ponieważ:
- A) taka jest tradycja
B) są to nazwy własne
C) są to słowa greckie
D) są to nazwy geograficzne
7. W którym wieku wzniesiono Partenon:
- A) IV w. p.n.e
B) V w. p.n.e
C) V w. n.e
D) XVII w. n.e
8. Nauczyciele historii w Twojej szkole organizują wycieczkę do Grecji. Pomóż im zredagować ogłoszenie do uczniów, w którym zachęcisz swoich kolegów do wyjazdu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Znaczenie słowa „imponuje” znajdziesz w:
- A) słowniku poprawnej polszczyzny
B) słowniku ortograficznym
C) słowniku języka polskiego
D) słowniku grecko – polskim

Flaga olimpijska

Tekst do pytań 8 – 11. Przeczytaj go uważnie.

Zaprezentowano ją po raz pierwszy oficjalnie, w Paryżu w 1914 roku, podczas wielkich uroczystości obchodzonych z okazji 20 rocznicy wskrzeszenia igrzysk olimpijskich.

Jej pomysłodawcą był Pierre de Coubertin. Zachodzące na siebie kolorowe koła symbolizują pokój i braterstwo. Kolor niebieski symbolizuje Europę, żółty – Azję, czarny – Afrykę, zielony – Australię, czerwony – Amerykę.

Po raz pierwszy flaga zawisła na stadionie podczas Igrzysk VII Olimpiady w Antwerpii w 1920 roku. Jej wymiary wynoszą 3m x 2m.

10. Tradycja igrzysk wywodzi się:

- A) ze starożytnego Rzymu
- B) ze starożytnej Grecji

- C) z epoki nowożytnej
- D) z czasów mitycznych

11. Wyraz „wskrzeszenie” można zastąpić w zacytowanym tekście słowem:

- A) zmartwychwstanie
- B) odbudowanie

- C) wznowienie
- D) wymyślenie

12. Po długotrwałej przerwie wznowiono rozgrywanie igrzysk olimpijskich w epoce nowożytnej. Nastąpiło to w roku:

- A) 776 p.n.e
- B) 1896 n.e.

- C) 330 n.e.
- D) 2004 n.e.

13. Symbol nowożytnych igrzysk – koła olimpijskie oznaczają:

- A) państwa
- B) kontynenty

- C) najciekawsze miasta świata
- D) dyscypliny sportu

Wiersz do pytań 12 – 14. Przeczytaj go uważnie.

Kazimierz Wierzyński

Dyskobol

„Rzut mój w rozwartej zaczyna się dłoni,
Rzut mój się kończy nie wiadomo gdzie,
Dysk, niby dukat połyskliwy, dzwoni
Poza światami, za metami, w mgle.

Dysk mój upada na ziemię, i dźwięczy,
I znów się zrywa i wykreśla łuk,
To serce skute w złocistej obręczy
Tętni i bije i przyspiesza stuk.

Z placów na place, jak pstrąg, się przerzuca,
Jak lotne przęsło, jak skaczący most,
Rzut, który światom wyolbrzymia płuca,
Który wymierza gwiazdom wielkim wzrost.

Rzut, który miarę wytkniętą już przerósł,
Minał granice i wzbił się, jak duch,
Rzut ten mam w dłoni – dyskobol i heros,
Ja, który wszczynam niewstrzymany ruch.”

Myron, *Dyskobol*

/Kazimierz Wierzyński, *Dyskobol*/

14. Do widocznej na zdjęciu rzeźby Myrona „Dyskobol” najlepiej pasuje następujący fragment wiersza:

- A) „Rzut mój w rozwartej zaczyna się dłoni”
- B) „Dysk mój upada na ziemię i dźwięczy”
- C) „Rzut mój się kończy nie wiadomo gdzie”
- D) „Dysk, niby dukat połyskliwy, dzwoni”.

15. Osobą mówiącą w wierszu jest:

- A) poeta
B) Kazimierz Wierzyński
C) obserwator zawodów w rzucie dyskiem
D) sportowiec - dyskobol

16. Wskaż podpunkt zawierający wyłącznie porównania.

- A) „To serce skute w złocistej obręczy”, „Z placów na place, jak pstrąg, się przerzuca”, „Minał granicę i wzbił się, jak duch”
B) „Dysk, niby dukat połyskliwy, dzwoni”, „Z placów na place, jak pstrąg, się przerzuca”, „Minał granicę i wzbił się, jak duch”
C) „Z placów na place, jak pstrąg, się przerzuca”, „Minał granicę i wzbił się, jak duch”, „Rzut ten mam w dłoni – dyskobol i heros”
D) „Dysk, niby dukat połyskliwy, dzwoni” , „to serce skute w złocistej obręczy”, „Z placów na place, jak pstrąg, się przerzuca”

Mity greckie

17. Uzupełnij poniższą tabelkę, dopisując do imion bogów informacje o zakresie władzy każdego z nich.

Imię boga	Obszar władzy
Zeus	
Hades	
Posejdon	
Atena	
Hermes	
Helios	
Demeter	

18. Znasz mit o *Ikarze i Dedalu*. Podane poniżej wydarzenia uporządkuj zgodnie z chronologią, wpisując właściwy numer w wykropkowane miejsce.

- Nieposłuszeństwo Ikara
..... Uszkodzenie skrzydeł.
..... Marzenia wolności.
..... Przestroga ojca.
..... Pomysł zbudowania skrzydeł.
..... W niewoli u króla Minosa.
..... Próbnny lot Dedala.
..... Śmierć Ikara.
..... Upadek chłopca.
..... Ucieczka Dedala i Ikara.

19. Wyjaśnij, z jakimi wydarzeniami mitologicznymi łączą się podane wyrażenia:

A) stajnia Augiasza -

.....

B) paniczny strach -

.....

C) pięta Achillesa -

.....

20. Połącz za pomocą strzałek imiona postaci z dziedzinami, którymi się opiekowały.

1) Penelopa

a) matka bogów

2) Demeter

b) wierność

3) Posejdon

c) bogini urodzaju

4) Rea

d) władca mórz i oceanów

21. Poniżej znajduje się schemat mapy mentalnej, uzupełnij go imionami/nazwiskami osób, o których możemy powiedzieć, że cierpiały dla dobra innych. Uwzględnij postaci mitologiczne, historyczne i współczesne.

.....

**CIERPIELI DLA
LUDZKOŚCI**

.....

22. Przeczytaj podany fragment mitu. Napisz w 4 zdaniach zakończenie zgodne z jego treścią.

Prometeusz z miejsca wybrał się do Ateny i poprosił ją, by go schodami kuchennymi wpuściła na Olimp, co też uczyniła. Po przybyciu na Olimp Prometeusz zapalił pochodnię od ognistego rydwanu słońca, odłamał kawałek żarzącej się głowni i wrzucił do pustego wnętrza olbrzymiej łodygi kopru. Następnie zgasił swą pochodnię, niezauważony przez nikogo wymknął się z Olimpu i podarował ludziom ogień.

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....

23. Przeczytaj uważnie podane niżej definicje i zaznacz tę, która wyjaśnia znaczenie pojęcia *mit*.

- A) **Mit** to opowiadanie z czasów bardzo odległych, oparte na wierzeniach starożytnych Greków i Rzymian. Daje wyobrażenie o życiu bogów, ludzi i przyrody.
- B) **Mit** to utwór literacki opowiadający o życiu bogów, ludzi i przyrody tylko w formie pisanej. Mitów nigdy nikt nie przekazywał ustnie.
- C) **Mit** to opowieść o przyrodzie. Nie jest oparta na wierzeniach starożytnych Greków i Rzymian.

24. Podkreśl imiona postaci mitologicznych.

<i>Demeter, Popiel, Syzyf, Kora, Twardowski, Ewa, pan Tomasz</i>
--

25. Uzupełnij podane niżej porównania słowami z ramki.

- 1) silny jak
- 2) zakochany w sobie jak
- 3) pilnuje jak
- 4) nieposłuszny jak
- 5) pyszny jak
- 6) mądry jak
- 7) pomysłowy jak

<i>Ikar Narcyz Atena</i> <i>Herakles Cerber Dedal Ambrozja</i>

26. Rea i Gaja to imiona bogiń greckich. Odmień je przez przypadki w liczbie pojedynczej. Podaj przykłady rzeczowników pospolitych, które odmieniają się w taki sposób, i również je odmień. Wykorzystaj poniższą tabelę.

M.	Rea		Gaja	
D.				
C.				
B.				
N.				
Msc.				
W.				

27. Dyktando.

Wpisz brakujące litery – rz, ż, ó, u, h, ch, małą lub wielką literą.

...teńczyk Dedal, opiewany w mitach ...reckich, był mist...em we wszystkich sztukach. Miasta – państwa (polis) zamawiały u niego posągi bog...w i ...erosów. Ludzie biorący udział w uroczystych świętach podziwiali k...nszt tego artysty. Często wie...yli, że umie on w d...ewo lub kamień t...nać du...a. Mieli wra...enie, że wy...eźbieni przez niego bo...aterowie są w ru...u. W niekt...rych świątyniach kapłani p...ywiązywali jego statuy łańc...chami w obawie, żeby nie uciekły.

Wykonaj polecenia (pyt. 28. i 29.) związane z tekstem.

(1) Demeter to grecka bogini pól i urodzajów. (2) Jej ukochaną córkę Korę porwał do podziemi Hades. (3) Demeter rozpaczała. (4) Sprawiała, że zmarło życie na ziemi. (5) Wówczas bogowie się przestraszyli. (6) Postanowili, by Kora tylko trzecią część roku spędzała w podziemiach. (7) Kiedy Kora wracała do matki, wszystko się zieleniło. (8) Rosły trawy. (9) Zakwitały kwiaty i zboża. (10) Ziemia dawała plony.

28. Podaj numer wypowiedzenia, które nie jest zdaniem. Jak się nazywa takie wypowiedzenie? Przekształć je na zdanie.

.....
.....
.....

29. Narysuj wykres graficzny zdania z poprzedniego polecenia i nazwij części zdania.

30. Podaj numery trzech kolejnych zdań pojedynczych, z których można zbudować zdania złożone. Napisz, czy będzie to zdanie złożone współrzędnie, czy podrzędnie?

.....

**stajnia Augiasza, argusowy wzrok, nić Ariadny,
olimpijski spokój, pieta Achillesa, syzyfowa praca**

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the paper.